

Szeptember – 2022

Szent Mihály – Őszelő – Földanya hava

Az év 9. hónapja 30 napos. A régi római naptárban a 7. volt, innen ered a neve. Nálunk egykor Szent Mihály havának is hívták. Őszelő, Földanya hava néven is emlegetjük ezt a hónapot.

Ebben a hónapban – szeptember 23-án – kezdődik az északi félgömbön, ahol mi is élünk, az ősz. A nap az egyenlítő felett jár, sugarai itt merőlegesen esnek a Földünk felszínére, egyenlően sugározza be mindkét féltekét (az északit és a délit).

A Föld megvilágítása szeptemberben azonos a márciusiével. A nappal éppen olyan hosszú, mint az éjszaka.

Változások a természetben

A természet gyümölcsöket érlel (szőlőt, szilvát, almát, körtét, diót, mogyorót, gesztenyét) ökörnyálat úsztat és néhány különös virágot fakaszt: ilyen a kikerics, az iringó, vagy a leginkább ismert őszirózsa.

Ősz elején még kapunk egy kis „ráadást” a nyárból. Ezt az időszakot „indián nyárnak” vagy a „vénasszonyok nyarának” is nevezik.

Ez a jó idő még kint tartja a szúnyogokat, legyeket, darazsakat, tücsköket, lepkéket. Ha az időjárás kedvező, a halak, békák még a nyári életüket élik, (de a gyíkok, siklók már csak az erősen napsütötte időben mutatkoznak). A napfény mennyiségének lassú csökkenése pedig jel a költöző madarainknak a távozásra.

Jeles napok

Szeptember 1. – Tanévkezdés napja

Az új tanév első napja. Minden iskolában szeretettel várják a nyár sugaraitól leburnult gyermekeket. Élményekkel gazdagodott osztálytársak vidám csevegésétől lesz hangos az álmos udvar, s tanterem.

Bártfai Judit –Gondolatok...

(részlet)

Ma újra itt, teljes valónkban,
megannyi régi, s új között,
bár nyáron is megvolt a kontakt,
a fész, a twitter működött.

Ma újra szólunk emberhangon,
most nem monitor közvetít,
onlajn adás nélkül figyeljük,
hány érdekes dolog van itt.

De jó most megint visszatérni,
mint sas, ha
hazaérkezett,
a lábam félve lép a kőre,
a virtuális tér helyett.

Élőben nézhetem a műsort,
a tanév nyílik... vers... beszéd,
de közben már eszembe villan,
mi mindent hagytam szerteszét.

Kristályosul, hogy mit is
kaptam,
az iskola, hogy mit jelent,
mért törekedjek megismerni
a múltat, jövőt és jelent.

Köszönni tartozom sok jóért,
felnöttem észrevétlenül,
és tény, itt annyi mindent
kaptam,
az ember elérékenyül...

Szeptember 5. – Lőrinc

Ezen a napon fordul az időjárás. Ha szép idő van, hosszú lesz az ősz. Ezen a napon már hidegek a vizeink, nem lehet fürödni. A dinnye megvizesedik, nem egészséges már megenni. Ezért a nép nyelvén ez a nap „rontónap”.

Szeptember 8. - Kisasszonyok napja

Szűz Mária születésének napja. Magyarországon kedvelt búcsúnap. Mint a paraszti gazdasági élet fontos napja, sokfelé a cselédek szolgálatba állásának napja is volt. A dió leverését a fáról is ekkor kezdték. Szép elnevezése: Fecskehajtó Kisasszony napja arra utal, hogy ettől a naptól kezdve keltek útra a költöző madarak.

Szeptember 21. - Máté

Ha tiszta az idő, jó lesz a bortermés. Ezután kezdődnek a szüreti mulatságok.

Egyes vidékeken Máté hetében vetették a gabonát. A vetés a férfiak munkája volt, melyhez különféle rituálék kötődnek. A vetőmagot megszentelték, a férfiak megmosták a lábukat, tiszta ruhába öltöztek, így mentek ki a földekre. Miután a vetést elvégezték, a vetőabroszt (ami gyakorta a

karácsonyi abrosz) a magasba dobták, hogy nagyra nőjön a gabona.

Szeptember 29. - Mihály

Európa-szerte ismert pásztorünnep.

Behajtják az állatokat a faluba. Megkezdődik az őszi vetés. Azt mondják, ilyenkor szakad meg a fű gyökere, megszűnik a mézelés és a halak is a víz

fenekére húzódnak.

A Mihály-napi égdörgés szép őszt, de kemény telet jelez.

Gyakorlatilag az időjárás hidegre, téliesre fordulását hozta Mihály napja. A gazdasági év szempontjából jelentős nap, eddig legeltették a réten a Szent Györgykor kihajtott marhákat. Csíkban a pásztorok ekkor térnek vissza a havasokról, a jószágokat ezután a gazda gondjaira bízzák.

Szeptember 30. – Benedek Elek születésnapja

2005 tavaszától Benedek Elek születésnapja a népmese napja lett. A nap célja, hogy a mesével foglalkozó szakemberek, valamint a meseszerető gyerekek és felnőttek ezen a napon megkülönböztetett tisztelettel forduljanak mind a magyar, mind más népek meséi felé. A

Népmese napja: egy fényes aranyfonál, ami a kultúránkat köti össze.

A kisgyermekkorban hallott, majd egyre jobban megismert mesék a későbbi sikeres próbatételek zálogai. Így adnak az anyák hamuba sült pogácsát, s az apák felszerszámozott lovat gyerekeiknek.

Ebben az évben a hónap utolsó pénteki napja lesz 30-a, s így ezen a napon emlékezhetünk meg a székely-magyar meseírónkról, a népmesékről, népünk kincseiről, a minket összekötő „aranyfonálról”.

Kellemes tanévkezdést, hasznos tanulást és együtt játszást kívánok egész évre szeretettel!

2022. szeptember 1.

Irénke néni